

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 18K. Félévre 4 K. Negyed-
évre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok, tanítók,
gazdasági egyleti tagok és közs. előjáróknak egész évre 6 K.
a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy
példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szócig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □em.-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltnak. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.

Székelyföldi nyomorúságok.

— Telekkönyvi mizériák Udvarhelyvármegyében. —

Székely-Udvarhely, febr. 12.

Most, hogy a székelyföldi elhanyagolt álla-
potok, a nagy és terhes kamatu adósságok ren-
dezése elementaris erővel megindult, mind jobban
érezzük hiányát a telekkönyvi tulajdonok rende-
zetlenségeinek.

A magyar földhitelintézet kölcsonőkért a
tömeges jelentkezések az egész vármegye terüle-
téről megindultak. Értesülésünk szerint eddig mint-
egy ötszázan jelentkeztek a földhitelintézet ki-
küldötteinél, egy millió koronát meghaladó köl-
csönért. A kiküldöttek a helyszini becsléseket
már megkezdették és az eddigi becslések alapján
mintegy 150.000 korona kölcsönt a földhitelintézet
már meg is szavazott. A kötelezvények pár nap
mulva leérkeznek a megbízottakhoz aláírás és
telekkönyvi bekeblzés végett.

Mihelyt az idő a helyszini becslésekre alkal-
masabbá válik, a becsléseket a kiküldöttek foly-
tatni fogják, sőt — értesülésünk szerint — a
Magyar Földhitelintézet megkezdett akcióját uja-
ban a többi székely vármegyére is kiterjesztette és
jelentkezéseket az összes székely vármegyék terüle-
téről elfogad. Szóval a földhitelintézet a székely
népnek terhes kölcsönei alól való felszabadítására
elhatározott üdvös akcióját a kölcsönök meg-
szavazásával tényleg megkezdette és folytatni

fogja mindaddig, a míg a jelentkezők kölcsön-
ügyeit le nem bonyolítja.

A kiküldöttek az eddig foganatosított hely-
szini becslések alkalmával a szántóföldek, legelők,
kaszálók értékéről elég kedvező viszonyokat talál-
tak, úgy, hogy a földhitelintézeti kölcsönök enge-
délyezése a megállapítható érték feléig, eleve ki-
zártak nem tekinthető.

Azonban rendkívül megnehezíti munkájukat
első sorban az a körülmény, hogy sok községben
a tagosítás épp most van folyamatban. Több he-
lyen a kihasítások már megtörténtek, a tagosított
birtok a tulajdonosoknak tényleges birtoklásába
már át is adatott, de a kataszter és a telekköny-
vek még a régi állapotban vannak, a minek foly-
tán az a helyzet áll elő, hogy az a birtok, mely-
ről a kataszter és telekkönyvek szólnak, a való-
ságban már nem létezik, fel nem található, ki
nem mutatható. Az új birtokállapot pedig, míg
legalább a bírói hitelesítés, helyesbítések és ki-
igazítások meg nem történnek, jogilag a levegő-
ben lóg és a gazdák jogerős tulajdonának nem
tekinthető. Ezek a munkálatok pedig évekig elhu-
zódnak, ha ezután is az eddigi tempóban halad-
nak. Illetékes tényezőknak, az igazságügyi és
pénzügyi kormánynál oda kellene hatniok, hogy
ezek a munkálatok, esetleg a munkaerők szaporí-
tásával is, a tagosításokról szóló szabályrendelet-
ben világosan kimondott elv szerint: a lehető
legsürgősebben keresztül vitessenek, mert e nélkül

a telekkönyvek és a kataszter megbízhatósága és
a földbirtok jelzálogi hitelképessége teljesen illu-
soriussá, a székely nép felsegítése lehetetlenné
válnak. Abból a $\frac{3}{4}$ milliárd feleslegből ezeknek a
munkálatoknak gyors keresztültvitelére is fordítani
kellene egy pár ezer koronát; hisz a székely nép
szempontjából ez is inség-munka lenne; a telek-
könyvek és a kataszter rendezése és megbízható-
sága az államnak is érdeke az adózás szempont-
jából, nemcsak a birtokosoknak.

Másik nagy és sok esetben leküzdhetetlen
akadály a földhitelintézeti kiküldöttek előtt a teher
teljes rendetlensége. A mit ezen a téren tapasztal-
tunk, az az érdekelteknek nagyfokú indolentiájára,
legvitalisabb anyagi érdekeiknek figyelmen kívül
hagyására és nem ismerésére mutat. És itt már
évek hosszú sorára visszanyúló mulasztások ter-
helik nemcsak a tulajdonosokat, hanem mind-
azokat, a kik a nép részére a birtokforgalma
közvetítik, az átíratásokat végzik és a kik eddig
a népnek a jelzálogos kölcsönöket nyújtották, de
sok esetben a visszafizetett kölcsönökről a törlési
engedélyt ki nem adták.

Alig van telekkönyv a vármegyénkben levő
tkvi hatóságoknál, melyet nemcsak fennálló, hanem
a már évek előtt kifizetett kölcsönök hosszú sora
ne terhelne.

Ezek az állapotok az ország más részeiben
ily nagy mértékben elő nem fordulnak. Az alföldi
paraszt meg nem tűr a birtokán egy fillér terhet

„SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGYAJA.

Amerika felé.*

Irtá: Boros György.

Ugy látom, már a Székelyföldön is kísért az
amerikai boldogság No hát ott bőviben van,
annyi bizonyos, mivel ott sok a munkás, kevés az
ur. Hogy nálunk kevés a boldogság, vagyis a
pénz, annak az az oka, hogy itt sok az ur és
keves a munkás ember.

Már pedig, hogy valaki ne is dolgozzék s
mégis ur legyen, olyan mesebeszéd, amelyet csak
nagy Tündérországban, hetedhét országon túl,
még az operenciás tengeren túl se lehet fölta-
lálni. Hogy meg aztán az a Tündérország hol
található meg, arra sem tudom mit mondjak, pe-
dig magam is jártam erre-arra, túl az Oczeánon,
abban a mesés országban, Amerikában, ahová a
székely testvéreim kezdenek sovárogni.

* E cikket a Budapesten megjelenő kitűnő szer-
kesztett „Magyarság” című újságból vesszük át s ajánljuk
mindazok szíves figyelmébe, a kik a nép vezetői, tanács-
adói. Boros György közvetlen tapasztalat, megfigyelés nyo-
mán irta meg az Amerikába vándorolt magyarok életét.
„Nem mind arany, ami fénylik” s bármennyire nyomoru-
ságos legyen most a népnek a dolga, mégis csak jobb itt-
hon. Ezt értesék meg a néppel azok, akik erre hivatottak.
Talán egyikét-másikat azoknak, kik kezükbe vették a vándor-
botot, sikerül visszatartani. Szerk.

Talán nem lesz fölösleges, ha egy-két dol-
got saját tapasztalatomból elmondok.

Először is az utazásról. A szárazföldi uta-
zásban lehetett része mindenkinek. A vízi utazás,
ám nem mindennapi dolog, akár Hamburgból,
akár más helyről induljon az a hajó.

Én szép tavaszi időben, májusban utaztam,
amikor már van ereje a napnak és a viharok is
szelidebbek, ha jó kedvük van. A magam utjá-
ról nem szólok, mert a munkátkeresők amugy
sem utaznak első osztályban, hanem harmadikban.
A mi hajónkon 600 harmadosztályu utas volt.
Egy sereg olasz, jóval több irhoni.

Hát én jártam már londoni, prágai, meg
magyar szegény munkások között, láttam, hol és
hogyan laknak, mit esznek, hogy alusznak azok a
szerencsétlen páriák ott a nagy hajó orrában a
födélzet alatt összezsúfolt utazó emberalakok kö-
zött. Egy ölhöz hasonlítható, sötét pinczében,
egymás fölött két sorban 8—8 ágynak nevezett
valami vitorlavászon összegyurva. Ágynak nevez-
ték. A nyolcz szakaszt egy-egy kemény vasrud
választotta egymástól. Szélessége félméter s akár
jobbra, akár balra mozdul, a hideg vasba ütközik.

Ha csendesen viselik magukat, valahogy el
lehet ott a 8—8, egy fülkében 32 ember. De a
tenger mindig mozog, levegő nincs, a torok elszor-
ul, a gyomor fölmelyedik és — már az első

órában — megindul az a bizonyos valami, amit
tengeri betegségnek neveznek. A szomszédok alól,
széltől — Uram irgalmaz, usznak abban a ször-
nyen szagos emberi táplálékban, amely a gyom-
rot egyszer megjárta.

Megtörténik a nyomorult utassal, hogy a 12
napi ut alatt egy egész nap sincsen jól. És ha
jól van?! Akkor vesz meg a kellemetlen íz, s o-
katlan, rossz ételek undorától. Fájó szívvél láttuk
hogy sereglének az I. osztály konyhájára a ma-
radék ételért, drága pénzzel, holott a másikat is
meg kellett volt fizetni előre.

Talán szebb látvány van a födélzen? Nem
sokkal. Nem emberi, hanem baromi dolog képe
az, ami ott az elnyűtt, kétségbeesett emberek
között a szemlélő elébe tárul. De hát ha ezt nem-
csak nézni, hanem élni is kell? Ha titkolja is,
megszenvedi ez az utas itt a multat s jövődőt.

De a jövődő sem sokkal különb. New-York
kikötőjében egy óriás keltikába zárva már ötö-
dik napja volt egy csapat utas, innen-onnan.
Nem volt igazolványuk arról, hogy szegődve
vannak, nem volt meg a kívánt készpénzük s
ott tartották őket a tengeren egy rozoga bárká-
ban. Épen a megelőző nap küldöttek vissza egy
másik szállítmányt, mert nem volt szegődményük.

New-Yorkban egy magyar férfiúval ismer-
kedtem meg. A budapesti egyetemen végzett

én arra is, mikor az egyik község iskoláját — melyet éppen a tanító zárt be — lakatossal kellett felnyittatni, hogy a hirdetett előadás megtartható legyen. A másik községben az történék, hogy az egyik tanító a helyett, hogy az előadás sikerén munkált volna, feldult arccal járt a község között, elvévén annak kedvét. Nem volt nyére a műkedvelői előadás. Pedig lellem uram! vajjon egy műkedvelői előadás miért ne lehetne nyére a tanítónak, úgy mint a papnak, vagy a jegyzőnek és mindenkinek, kinek lelke a széper, jóért, igazért lánggra tud gyulni? Hisz az ily előadások minden időben szövétnekei voltak a műveltségnek, nemzeti szellemnek.

A városi iskolák megnyitják ajtaikat a műkedvelői előadások részére, pedig városon hivatalos színészek is tartanak előadásokat koronként; hát a falusi iskolákat inkább toll-fosztó kalákákra engedjük át?

Én világi életemben mindég azt tapasztaltam, hogy az önző, érdekes emberek voltak kerékkötői a haladásnak. Ma is azt tapasztaltam. Ifjúsági körök, népies előadások, hitelszövetkezetek, dal-egyletek élén csak azok a papok, tanítók állanak, kik nem e fentebbi osztályhoz tartoznak, míg az önző papok, tanítók csak olyanból kérnek munkát, honnan egyéb is jó, az erkölcsi belső jutalom kivül.

És ezek ma is, holnap is képesek mindent elkövetni az iskolának ilyeszerű előadások számára való ki nem engedéséért. Pedig ez így tovább nem mehet, az iskola e tekintetben is kell, hogy teljesítse feladatát. Igen! uram, tisztelt szerkesztő uram! A tanfelügyelet adjon ki rendeletet, hogy a vaskalapos iskolai testületek készséggel engedjék át termeiket, sőt nyujtsanak segédkezet az ily kulturális mozgalmaknak. Kitudná mérlegelni az erkölcsi hasznót, melyet a romlás útján levő ifjúság lelke nyer az ily előadásokból s az ezt megelőző betanulások- és próbákból? Az lenne az én gondom mindnyájunk legnagyobb öröme, ha e székely vármegye minden községéből kapnók a hirt egy-egy ilyen előadásról s ha mind hatalmasabban nyilatkoznék meg székely népünkben a vágy, a kedv az ilyenek iránt.

legfennebb a mi 2 forintunkkal ér föl ott. Aki 2 forintból egygyel megél, ruházódik, betegápolást, családot és más egyebet ki tud állani, megtakaríthat 1 forintot, vagyis két koronát. De aki egy gyárban ezért a pénzért, vagy kétszereséért is, öt évig dolgozik, az már nem ember. Elmehet nyugalomba, ha van hova. Vagyis eljöhét haza Magyarországra, ha van mire.

De az amerikai munkát 45 éves korán tul egy körben, egyenlő erélylyel senki sem bírja. Nem bírja a pap, nem a tanár, nem az üzletvezető, nem a boltos, nem az ügyvéd, hogyan bírná a napszámos, aki még tengeri kirándulásokkal sem enyhitheti magát, bár hat hétig, egy évben.

De azért csak el Amerikába, kedves magyarok! Hajdan, nem is olyan régen, amikor nálunk éppen nem volt háborusdi, a magyar fiuk fölcaptak volt garibaldistáknak, mert tetszett nekik puskaporszag. Menjetek csak Amerikába, mert úgy látszik, tetszik nektek a munka. Ott legalább megtanuljátok, hogy aki itthon henye, kórhely, léha, tétlen életet él és koldusbotra jut, csak azt kapta meg, amit keresett. Ott legalább rájöttök, a hogy kártya, koresma, káromkodás — ezek a finom magyar erények — szaporítják a bankokat, a váltókat és faragják a koldusbotot. Ott talán rájöttök arra is, hogy a szorgalmas, becsületes, munkás ember Magyarországon is megél. Megélne itt még négyszer annyi, ahányan vagyunk!

De azért csak el — Amerika felé!

Nos, mondhatom, hogy Lövétén nagy kedvem telt, mert nem láttam visszahuzódó papot, duzzogó tanítót, hanem láttam a nagy Lövete vezetőinek együttérzését, együttgondolkodását, egyetértését! Ez a magyarázata az összhangzó, vonzó előadásnak, ez volt öröme a közelből és távolból idejött intelligens közönségnek.

A műsort Szemeriai Lajos talpraesett szavallata nyitotta meg; az „Orr“ cz. monológot adta elő pompás alakítással. A Murai Károly kedves vigjátékában, a „Virág fakadás“-ban Kovács Pétert: Ferenczy József tanító, Márhát: Bernáld Ilona tanítónő, Nellit: Lázár Róza, Ödönt: Ráduly László, Laczit: Szemeriai Lajos. Katit: Ferenczy Józsefné adták tultéve egymáson a művészi alakításban. A föld és lakói czimen Ferenczy tanító olvasott fel kellemes humorral, Bernáld tanítónő Várady „Iskaríoth“-ját szavallta érzéssel.

A szép és élvezetes előadást Borbáth, Ferenczy, Kovács tanítók és Szemeriai Lajos gyönyörű férfinégyes „Bordal“-a zárta be. Borbáth pár solót is énekelt közkívánatra.

Ezután megtelt a táncsterem s a társaság itt és az étteremben reggelig maradt. A tiszta jövedelmet a szegény iskolások tanszereinek beszerzésére fordítják.

xy.

A homoródjánosfalvi bíró levele.*

Tekintetes szerkesztő ur!

A Székely-Udvarhely czimű lap 4. számában a tisztviselők érdeke czimén megjelent közleményre bátor vagyok az alábbiakban válaszolni, a melynek közlésére tisztelettel fel kérem a tekintetes szerkesztő urat.

Az említett lapban már többször lehetett olvasni vármegyénk mongyam két vagy három kör és községi jegyzőiknek elégedetlen sorsok iránt közé tett zaklatásait, de mint vártam hogy csak ugyan azoknak a sorsokkal elégedetlenkedő jegyző uraknak meg nyugtató válaszal szolgál azon feleletek rendelkező hivatal az mely edig a sok zaklatást mondjam meg unhata, vagy azok a tisztességet tudó s sorsokkal meg elégedett jegyző urak a kik talán szégyenkedve a kolégáik által kívánt mongyam zaklatásokat, mert a valódi koldus meg tekinti a könyörület és hogy az is élhesen osztokodik az ember és szakít annak meg élhetésére is, de elenben az áll koldus fedd désel tovább utasítatik, hogyan lehet panaszja egy olyan jegyzőnek az mileny czik író is az kinek a rendes jegyzői fizetése 1200 korona, posta kezelési 400 korona, barom ürlap és egyéb melékesek körül belől az is 400 korona az mely tesz 2000 koronát és még magánosoktól olyan köségben a hol mindent a jegyzővel végeztetnek és duflán huzva a fizetést az egyesektől, sajnos, hogy még az ilyen állásba lévő jegyző is ne legyen megelégedve sorsával, mind a melet olyan lakásba a mely főispáni lakásnak is bé illenék, az igaz hogy az is czik író érdeme mert az által szerzett köségének egy néhány ezerforint adoságot holott adig a köségnek tőke pénze volt, aszt mongya czik író hogy a jövő hoz a jegyzőknek egy görnyet hátatt, de valjon nem testett görnyitőbb munkát kell e végeznie a földet szakadatlanul turo munkás népnek a ki fizeti a köségek naponta emelkedő pot adot hogy az ilyen elégedetlen jegyzőknek kívánt ponpái is fedezve lehesen, mert könyörületre méltó az olyan jegyző sorsa a ki kevés családal tart két belső cselédet és egy külsőt, és állásának jövedelme hogy ha busáson nem futja juson eszébe azon köz mondás hogy adig nyujtozkodjunk a medig takaronk ér, de voltak, s vadnak, és lesznek is sorsukal elégedetlenkedők de a kik biztos állást foglalnak képzecsegekhez mérten és még is elégedetlenek azoknak kötni kéne uti lapit talpokra, hisz ut van

* Szórol-szóra, betűről-betűre közöljük ezen levelet, miután az közérdekű ügyet tárgyal — természetesen a maga módja szerint. Azért is közöljük, nehogy egyoldalúsággal vádoltassunk. Szerk.

engedve hogy állását vigye fel a miniszterig csak hogy érdemlje az ember, mert nincs olyan állás hogy abból akarata fojtán ne szabadulhatna, ki véve a szegény falusi bírásgot az kik is a munkából duson ki kapják részeköt mert bár mely felsőbb hivataloktól ki adott rendelet az az ok végrehajtásoknál nyer bé fejezést, és mi azért a fizetések, anyi hogy czik író jegyző ur mongyam három négy hagyatéki leltárnál többet kap, mégis hogy ha legalább egy évig hivatalát viselni nem akarja mentve csak 200 korona lefizetése után szabadulhat, és még is edig soha semi panasz egy által is a nyilvánosság elé nem tétetett sem a felelőbb való hatóságait nem zaklatták.

Ne gondolja czik író hogy állását bár mily setetre festegeti is hogy aszt elhagyná üresen maradna, mert járásunkba mondhatom hogy nehezebb kör nem lehet a Dályainál és még is mostan az állás el nyeresére haton atak pályázatot bé, pedig a javadalmazás a czik író jogyző ur fizetésének 1/3 részét is nehezen üti,

Ezért legyen továbbra nyugot mert nem az boldog a kinek sok vagyona van és elégedetlen, hanem az a ki a kevéssel is bé éri és sorsával elégedett, és öregségére ne josoljon temető örseget, hanem jobb jövendőt remélve egy jól végzett munka után a mely hogy úgy légyen én is kívánom.

H.-Jánosfalván 1902 Február 4-én

Benedek Mózes,
k bíró

Egyházi élet.

— „Katholikus dalkör“ alakult f. hó 9-én városunkban, ez idő szerint 41 taggal (vegyeskar) Jung-Cseke-Lajos apát-plebános védnöksége és Tamás Albert r. k. főgymn. tanár elnöklete alatt. A dalkör alakulásának czélja csupán az egyházi énekek cultiválása lévén, a nagyobb ünnepek alkalmával a r. k. templomban, valamint a Szent-Antal ünnepélyek alkalmával az estélyeken fog közreműködni. A dalkört Gál Sándor r. k. kántortanító vezeti és jegyzője Péterffy István, kir. adótiszt.

— Szent-Antal estély. A róm. kath. főgymnasium nagytermében február 18-án kedden este fél 8 órakor Szent-Antal estélyt rendeznek Blájer Balázné, János Ferenczné, Flórián Mariska és Szabó Juliska következő műsorral: 1. Ének Szt-Antalhoz. 2. „Örökké való szűz Máriához“ Váradi Antaltól, szavalja: Flórián Margit. 3. „Largo“, hegedű duett, előadják: Novák Béla és Barcsay Béla főgymnasiumi tanulók. 4. Felolvasást tart Milcsevics János. 5. „Oh életünk reménye“ éneklő Lakatos Vilma, hegedűn kíséri Tamás Péter. 6. „Szent Antalhoz“ Tóth Józseftől szavalja: özv. Szabó Farkasné. 7. Saját szerzőmennyü imáját éneklő: Kertész Albertné, harmoniumon kíséri Morascher Hugó. 8. „Az örök küzdelem“ K. Simó Ferencztől, szavalja: Jánosy Béla főgymn. tanuló. 9. Ének „A keresztfához megyek“.

„Konfirmációi Emlék“. Említettük, hogy Demeter Dénes homoródjánosfalvi unitárius lelkész, fenti czim alatt mintegy 5 ivre terjedő művet írt s az közelebből megjelenik. A műből mutatványul közöljük az alábbi hangulatos fohászt.

Bűnbánat.

Hozzád, irgalom Atyja,
Te hozzád kiáltok;
Enyhületet szivemre
Én csak tőled várok,
Bár rettegek egedre
Felnézni, én szegény,
Mert lesújt tekinteted,
Érzem, oh érzem én.
Bűneim sokasága
A földhöz vonz, szegez . . .
Légy irgalommal hozzám,
Szent Atvám, kegyelmezz!

Eged tiszta, tündöklék
 És áldást harmatoz.
 Napod ragyog, melegit.
 Teremt, életet oszt.
 Fényt, ha nem hint útamba,
 Beborul felettem,
 És vész-vihar ostromol,
 Én méltán érdemlem;
 Mert áthágtam törvényed
 És nem voltam igaz.
 Légy kegyelemmel hozzám,
 Szent Atyám, irgalmazz!

Virágkelyhek áldoznak
 Illatukkal néked,
 Asztalt terít a mező
 Gazdagnak, szegénynek.
 Én a boldog napokban
 Feledtem nevedet;
 Nem tekintém testvérnek —
 Gyűlöltém az embert.
 Szívem elhajolt tőled,
 Nem volt engedelmes . . .
 Légy irgalommal hozzám,
 Szent Atyám, kegyelmezz!

Nem számlálom vétkeim
 Egyenként elődbe;
 Sok és száma nincs annak,
 Ugy, hogy szemem könnye,
 Mely alátöly oreczámon
 Azt mossa, áztatja,
 Vétkem nagy tengerének
 Csak kicsi patakja:
 Kiáltó vád künn és benn,
 Nekem sermi vigasz . . .
 Légy kegyelemmel hozzám,
 Szent Atyám, irgalmazz.

A mélységből kiáltok
 Te hozzád, szent Atyám!
 Tekints le a magasból
 A porba, én reám,
 Ha sújtasz, büntetted
 Sulyát én hordozom,
 Panasz — mert megérdemlem —
 Nem kél az ajkamon.
 Oh halld meg hát kérő szóm,
 A bűnös esedez . . .
 Atyám, én jó Istenem
 Irgalmazz . . . kegyelmezz.

Különfélék.

— **Előléptetés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Barabás Endre és Bocskay István székelykereszturi tanítóképző-intézeti megbízott tanárjelölteket jelenlegi állomáshelyükön való meghagyás mellett — segédtanároknak léptette elő a X. fizetési oszt. 3. fokozatába.

— **Vármegyénk közigazgatási bizottsága** havi rendes ülését e hó 12-én Damokos Andor dr alispán elnöklelte alatt tartotta meg a tagok élénk érdeklődése mellett. Az alispáni jelentést Lázár gróf főjegyző terjesztette a bizottság elé. E szerint az adminisztratívban lényegesebb körülmény nem merült fel, mert a közigazgatási eljárás egyszerűsítésével kibocsátott M. E. rendelet hatása az életben még nem nyilvánulhatott. Remélhető azonban, hogy különösen a felelősségi határidő tekintetében megállapított s minden esetben 15 napban meghatározott idő, a jogorvoslatot kereső közönségnek fokozott mértékben, de maguknak az eljárásra hivatott hatóságoknak is sok tekintetben könnyebbé szolgálna. Megemlékezik a mind nagyobb arányokat öltő s újabban Amerika felé irányuló kivándorlásról. Egy pár szerencsés vállalkozás következtében, melynek nyomában a gyors meggazdagodás iránti vágy kelt fel — székely és szász lakosságunk között észlelhető a mozgalom, mely minden jóakaró tanács ellenére is egyeseket

hazájuk s családjuk elhagyására készítet; jól lehet a sikertelen vállalkozásnak gyakoribb és nem ritkán elszomorító példája is mutatható fel. De tekintve a törvényt és az 59207—900. bm. rendeletet, esetleg soronkívül is felterjesztendők az utlevél iránti kérelmek. Hiszi azonban, hogy a magas kormány bölcsesége mielőbb megtalálja a helyes módot ahhoz, hogy a kivándorlók legalább is a lelketlen ügynökségek zsarolásaitól megmentessenek s rövid kísérleti idő után, a visszatérők maguk lesznek majd a legjobb szószólók ezen vállalkozási kedvnek lehűtéséhez. — Barabás András árvaszéki elnök jelenti, hogy múlt év végével 10838 egyén volt gyáms. és gondnok. alatt s január végén 10834 maradt. Pénz, érték és kötvényben 837955 K 57 f volt s január végén 839711 K 31 f maradt. A városnál decz. végén 495 egyén, jan. v. 486 egyén volt gyáms. és gondnok. alatt. — Lengyel József dr vm. főorvos január havát közegészségügyi tekintetben kedvezőtlennek jelzi. A vörheny a decz havában fertőzött községeken kívül sok — ez ideig fertőzésmentes községben lépett fel járványosan. A hó folyamán 212 megbetegedés volt, 82 meggyógyult, 38 meghalt és 92 ápolás alatt maradt. Uralgott még a hökhurut, ronsoló toroklob és hasihagymáz. A közkórházban 171 beteget ápoltak. Balog István s. tanfelügyelő az ev. ref. leányiskola I. o. nem egészen megfelelőnek jelzi. Fokozott mérvben mondja ezt a közs. fiúiskoláról, melynek 3 tanterme a zsufoltság miatt kifogásolható, I. oszt. pedig oly penetrans büzös, hogy a mennyeiben az iskolaépítés ez év folyamán megoldást nem nyer a növendékek egészsége érdekében az I. o. kitelepítését, bérhelyiségben való elhelyezését kénytelen javasolni. — Ugy Diemár Károly kir. ügyész, Molnár Lajos kir. p. ü. tanácsos, p. ü. igazgató, mint Diószeghy Samu kir. főmérnök és Zonda József törvényh. kir. állatorvos, valamint az összes előadók havi jelentését tudomásul vette a bizottság. Közben Kemény Béla báró, Menyhárt András és Lántzky Sándor esküt tettek a mult ülésben nyert bíráskodási tisztükre vonatkozólag. Az ülés d. e. 11 órakor elnök elzetésével véget ért.

— **A székely kongresszus.** Maros-Vásárhelyt február hó 15-én d. u. 4 órakor a vármegyeház nagytermében a székely kongresszus előkészítő bizottságának ülése volt, melyen a Budapesten tartott előértekezlet alapján, az „Országos Magyar Gazdasági Egylet” meghívására: a székely képviselők budapesti Székely Társasága, a Székely Egylet, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet, a Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara, az Erdélyi Kárpát Egylet, az Erdélyi Gazdasági Egylet, a Marosvásárhelyi Székely Társaság és az O. M. G. E. kivándorlási bizottságának tagjai vettek részt. Az érkező vendégeket tegnap d. e. fél 11 órakor a székely fővárosban az alsóvasuti állomáson igen lelkesen fogadták. Délben közeled volt a László-féle vendéglőben és d. u. 4 órakor nagy érdeklődés mellett folyt le az értekezlet, melyen megválasztották a kongresszus intéző bizottságát. A székelyföldi orsz. képviselők csaknem teljes számban vettek részt az értekezleten.

— **A sorozás vármegyénkben** folyó évi márczius 1-étől 22-ig lesz. Márczius 1—7-ig az udvarhelyi járás; 8-án Székely-Udvarhely város; 10—15-én a székelykereszturi járás; 18—22-én az oklándi járás részéről történik meg a sorozás. A sorozóbizottság polgári elnöke: Damokos Andor dr alispán, helyettese Lázár gróf főjegyző. Polgári orvosa: Lengyel József dr várm. főorvos. A sorozásra felhívott I., II. és III. korosztálybeli állítás kötelesek száma: az udvarhelyi járásból 702, a város részéről 109, a kereszturi járásból 640 és az oklándiból 558; összesen 2009.

— **Eljegyzés.** Matusz Lajos m. kir. pénzügy-őri szemlész Mohácsról eljegyezte Nagy Katinkát, Nagy Pál közkórházi élelmező leányát városunkban.

— **A polgári önképző** e hó 10-iki fillérestélye jóval föltűnőbb az eddigieket. A rendezők nemes versenyre keltek, hogy minél élvezetesebbé tegyék ezeket a mind napszerűbb estéket. Az összevágó előadás épügy, mint az előképek szakszerű összeállítása meglepően sikerült. A párjelenetben Ehrenreich Sarolta talpraesett székely menyecske volt s kifogyhatatlan humorával sokszor tapsra ragadta a közönséget, akinek Hein Esztiike méltó partnere volt. A „Garde dame” cz. színjátékban igen jól alakítottak Mészáros Róza, Szabó Irén, valamint Szemerjay Károly ifj. ismert humorával, ugyszintén Tréfa József, Csiki Albert. Mészáros Zoltán rekedtsége sok kellemetlenséget okozott neki szereplése közben. Az előképekben kedvesek voltak: Ehrenreich Sarolta, Hein Esztiike, Lovassy Emma, Szentés Ilonka, Mészáros Róza, Holstein Regina, Florián Mariska, Derzsi Kata és Heicling Helen. — A holnapi filléresélyt a helybeli első zenekar nyitja meg. mit a „A falu rossza”-ból Göndör, Finom, Bálki és Boriska jelenete követ. Vig monologot ad elő özv. Szabó Farkasné. Szavainak Nagy Irma és Lányi Imre. „A sárga csikó”-ból előadják a betyárok jelenetét. Végül pedig lesz egy néma kép; Hunniát személyesíti Bogácsi Mariska. Az estélyt Höhr nővérek, Jakabovszky József és Ferenczy Károly rendezik.

— **Meghívó a szabad Lyceumi felolvasásokra.** A folyó hó 16-ától márczius hó 23-áig terjedőleg vasárnaponként este 5—7-ig a róm. kath. főgymnasium nagytermében tartandó ingyenes szabad lyceumi felolvasások ciklusára T. cz. és családját tisztelettel meghívja a székelyudvarhelyi kerületi tanári kör. Felolvasást tartanak: 1. Dr. Damokos Andor alispán, „Beszélő számokról”. 2. Gáspár István, r. kath. főgymn. tanár „A német deák egyesületekről” (Burschenschaftok). 3. Gönczy Lajos kolleg. igazgató, „A nő társadalmi helyzetéről”. 4. Dr. Kovácsy Albert ügyvéd, „A modern alkotmány lényege és szervezetről”. 5. Gr. Lázár Ádám vm. főjegyző, „A székely kérdésről”. 6. Nosz Gusztáv főreálisk. tanár, „A fenségesről”. 7. Dr. Pál Ernő ügyvéd, „A bűnkisérletről”. 8. Dr. Solymossy Lajos főreálisk. tanár, „Kísérletek a kémia köréből”. 9. Dr. Soó Rezső ügyvéd, „A büncselekmény büntetendősége és büntethetőségéről”. 10. Varga Károly főreálisk. tanár, „Madách I., „Az ember tragediájáról”. A ki mely vasárnapon fog közreműködni, valamint minden netalán felmerülő változás esetről-esetre a helybeli lapokban fog közzététetni. A sorozatot megkezdik ma (vasárnap) Damokos Andor dr alispán és Solymossy Lajos dr főreálisk. igazgató. A következő vasárnapon pedig Gönczy Lajos koll. igazgató és Kovácsy Albert dr ügyvéd fogják felolvasásukat megtartani. Midőn őszinte örömmel konstatáljuk, hogy a szabad Lyceum eszméje immár testet öltött, egyuttal azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a közönség e felolvasásokat meleg érdeklődésével és élénk részvételével fogja felkarolni. Kevés vidéki városnak van annyi művelt közönsége, mint Udvarhelynek és épen azért szellemi szegénységi bizonyítványt állitana ki magának e közönség, ha mig más városokban a legnagyobb lelkesedéssel támogat a társadalmi élet felpezsdülését czélzó minden törekvést, közömbösséget tanusitana a szabad Lyceummal szemben. A közönség intelligenciájának egyik fokmérője épen az, hogy miben és mi módon nyilvánulnak szellemi szükségletei és vágyai s mennyiben ragadja meg az egyes kínálkozó alkalmat, azoknak kielégítésére. Emlékszünk arra, hogy két évvel ezelőtt ily szabad Lyceumi felolvasások a közönség érdeklődésének teljes hiánya következtében — a napirendről levétettek s most is csupán a közönség részvételétől, avagy annak hiányától függ, hogy a társadalmunk felpezsdülésére irányuló eszme mélyebb gyökeret fog-e verhetni, avagy sirját leli-e a feltámasztására való újabb kísérlet nélkül.

szám.

Halálozás. Rápolti Károly városilevéltárost apas érte. Felesége szül. Kassay Eliz e életének 46-, boldog házasságának 30-ik hosszas szenvedés után elhalt. Temetése részvét mellett 12-én d. u. volt az ev. ház szertartása szerint. Halálát a fájdalom-ört férjen kívül: Károly, Dezső, Irma férj. ruháné, Lajos, Kata és Ferencz gyermekei; Albert dr. városi főorvos, mint testvére s ssay Borbála és gyermekei; Papp Gyula, e; Gyarmathy Ferenczné, Rápolti Anna, Domokos és neje Gyarmathy Kata, özv. Andrásné szül. Rápolti Katalin, mint sógora néja gyászolják.

A folyó évi kavics-szállítást — a mult hasonlóan — házilag eszközlik. 40880 K elölirányozott a közig. biz. s a további lésekkel a vármegye alispánját megbizta.

A helyi ipar pártolása. Imreh Domokos kórházunk igazgató-főorvosa a vármegyei ház részére 200 drb ágylepedőt rendelt a Rápolti, Kun és Tóth szövögyárából.

Székely vonatunk menetszépsége nagyított a csigáéhoz s ez legfeltűnőbb akkor, a gyorsvonatról átszállunk. Vége-hossza negyed-, sőt félórás megállásoknak, míg s három hosszú órai koczogás után meg-Segesvárról Székely-Udvarhelyre. A sok meg a levélpósta mizériák megszüntetése ol vármegyénk alispánja indítványt tett az 2-iki közigazg. biz. ülésen, hogy az 1 ó. ezkor érkező vonat beérkezési idejét 12 ó. ezre kérelmezzék. Egyhangulag és örömmel hozzá ehhez az üdvös indítványhoz minden ági tag s feliratot intéznek a kereskedelem-miniszterhez s átírnak az államvasutak és a alva—székelyudvarhelyi h. é. vasut igazgához, hogy már a májusi menetrendnél ezt zlatást érvényesíteni lehessen.

Sikerült mulatság rendezett f. hó 8-án kelykereszturi uniór. gymn. ifjúsága az inrajztermében. A rendezőség élén három al, mindent elkövetett, hogy az estély es legyen s e törekvésük nem is maradt énytelen, mert a közönség a legjobb hanan együtt maradt a reggeli órákig, s a malig birták rávenni leányaikat, hogy abba-a a tüzes tánczot, hazamenjenek. Hiába, a még tud mulatni! Az est sikerét nagyban e a minden pontjában jól sikerült műsor is. eáar megnyitója után Dr Szolga Ferencz tartotta ügyesen és szépen megírt felolvasá-Lárgyát a geologia köréből vette s a rideg, z themát oly élvezhetően, annyira megkapóan zta ki és adta elé, hogy a leglaikusabbak met is mindvégig lekötve tartotta. A közön-ajos tapssal jutalmazta e tanulságos értekezés-azután Szndor Ilona lépett az emelvényre s ziseret mellett énekelt lágy, kellemes hangon ár szép dalt, melyeket a közönség ohajára kellett ujrázni. Erre következett Vári Domokos ó szavata, a mely szintén tapsra ragadta a atókat. Sándor Ella zongora sólója igazán rlott, művészi kezekre vall. A Liszt nehéz pozitíóját kifogástalan precisitással játszotta s zönség szünni nem akaró tapsát egy pár ó-nótával hálálta meg. Végre a gymn. dalárda elt ügyesen, a miért elismerés a vezetőt illeti. efolyt összeg bizonyítja, hogy a mulatság gilag is sikerült. Összes bevétel volt: 398 K , kiadás: 116 K 94 f. Tiszta jövedelem 281 3 f. Felülfizettek: Dr Bedő Albert 50 K, y Kálmán, Dr Jankovics Pál 16—16 K, Voll- N. Id. László Domokos, Gottskhling Herman, lo József, Pap Mózes, Musnai Ferencz, Bálint el, Bokor János, Geréb Zsigmond 2—2 K, ács István, Raffaj Domokos, Farkas Mihály, rmathi Jánosné, Katona Márton, Dr Szabó oly, Varga Dénes, Tóth Vilmos, Dr. Viola dor, Sándor Domokos 1—1 K, Ifj. László os 40 f. Fogadják a rendezőség hálás zónetét.

— **Husvizsgálat** városunkban huzamos idő óta egyoldalulag és nem a törvény által előirt módon történik. Ezért már sokszor esett szó a közigazgatási bizottság ülésében. Mentek szigorú rendeletek is a város tanácsához, de még eddig minden eredmény nélkül. A közig. biz. ülésében most is szóba került, hogy a városnál mai napig is csak az élő állatokat vizsgálják, míg azok husa anélkül kerül közfogyasztásra. A bizottság felhívta az alispánt, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg a törvénynek szerezzen érvényt.

— **Nyilvános köszönet.** A következő sorokat vettük: Szombattalva városrészben a műkedvelői előadással összekötött táncz-estély folyó hó 8-án (szombaton) a szorongásig telt terem daczára, példás rendben folyt le. Bevétel 84 K 10 fillér. Kiadás 37 K 80 f. Tiszta jövedelem, mely az iskola-alap javára fordittatik: 46 K 30 f. Felülfizettek: Szöllősi Sámuel nagybérlo 2 K, Főtisztelendő Sipos Károly s. lelkesz, Dajna Antal 1—1 K, Vladár Ferencz, Hein Pál 50—50 f, László Ist-vánné 60 f, Gál Sándor kántor-tanító, Fernengel Frigyes, Zárug Antal, Szöllősi Sándor 40—40 f és Tállyán Imre tanító 1 K. Fogadják nevezett felülfizetők, úgy a résztvevők, valamint id Sándor Gergely algondnok, Simon János földbirtokos, Józsa József, Sándor Albert és Gergely urak a rendezés körüli fáradságos buzgólkodásukért a nyilvánosság terén is — az iskola nevében — kifejezett hálás köszönetemet. Nem hallgathatom el, hogy a szindarabok végével, programmon kívül, helyi lakos Borbély János iparos-segéd — a hallgató közönség folytonos derűtsége mellett — gyakorlottságra valló ügyességgel „Házassági ajánlat” című monológot adott elő, melyet duett népdalegyveleg követett. Sok ily derék iparost adjon az Ég drága hazánk! — 1902. február 12-én. Gál Mihály, kántortanító.

— **Baleset.** Biró Albert óczfalvi lakos 4 éves kisleánya — felügyelet nélkül — kiment az udvaron levő favágóhelyre, hol egy faszilánk oly erővel csapódott szemébe, hogy balszemhéja elhasadt és operálás végett beszállították a helybeli kózkórházba.

— **Korondon** feltűnően nagy az adó- és illetéktartozásokért megtartott árverések száma. E miatt annyira leszállt a birtok értéke, hogy pl. egy 400 K értékű birtok 2 koronáért került eladásra. Vármegyénk alispánja körrendeletileg intézkedett az iránt, hogy a birói végzéseket az egyes felekkel szigorú pontossággal közöljék az előjáróságok. Korondra nézve most külön intézkedett a közig. biz., mert ott — úgy látszik — a kézbesítések nem történnek a kellő lelkiismeretességgel.

— **Az alsósímenfalvi olvasó és önképző-egylet** az eddigi szokásos ének és szavalatokkal vegyes estélyt színielőadással cserélte fel ez alkalommal; előadván Tóth Edének »A falu rossza« cz. jeles népszínművét. S bár a szereplők egytől-egyig a népköréből kerültek ki, a nagyszámu közönség meglepő sikerben gyönyörködhetett. Dicséretre legyen mondva az ifjúságnak, a vezetők oktatásait oly hiven tüntették fel, hogy előadásukkal valódi élvezetet szereztek minden rendű hallgatóiknak. Elekes József (Gonosz P.), Kibédi Miklós (Feledi G.), Demeter Elek (Göndör S.), Gál Ilona (Finom Rózsi), Deák Ida (Bátki Terezi), Jakab Anna (Feledi Boris) játékát, énekét s bátor megjelenésüket gyakran jutalmazta a hálás közönség meg-megújuló tapssal. Elismerés illeti a többi kiegészítő szereplőket is, kik egytől-egyig meglepő ügyességgel oldották meg feladatukat. Bálint Ferencz, Mircse Mózes, Kibédi Elek, Bálint Mihály, Kibédi Gergely, Barabás Mihály, Péter Pál jól beváltak, hanem a két »parasztasszony« Péter Eszter és Demeter Márta sem maradtak adósai »Finum Rózsának«. A szüknek bizonyult terem alig volt képes befogadni a közönséget s e miatt sokan kimaradtak, miért három nap mulva kénytelen volt az ifjúság még egyszer előadni — ép oly sikerrel — még nagyobb helybeli és vidéki közönség előtt. Az anyagi siker sem maradt el. Bár tetemes kiadások merültek fel — 106 K

tiszta haszon jutott az egylet pénztárának. Felülfizettek: Ráduly György 2 K, Kardalus Mózes 1 K 60 f, László Péter, Szabó Sándor 1—1 K, Fülöp Kálmán 80 f, Darkó Lajos, Barabás István 60—60 f, Boros György, Gál Incze, Szabó Béla, Török Lajos 40—40 f, Jakab Albert, Tóth Vilmos 20—20 f, kik fogadják egyletünk hálás köszönetét. —sz —cz.

— **Valóságos kincs** az emberiség részére a Zoltán-féle kenőcs, melyről számosan, még a társadalom legelőkelőbb köreiből is legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Így: Gróf Auersperg, Hippoliti bárónő, Daun Kapv Karolina grófnő, Györffy gróf, Markotsch báró, Keglevich gróf, lovag Weilenhüller József, Nyáry Kálmán gróf stb., kik mind azt írják, hogy e páratlan szer régi közsvényes és csuzos bajokra pár napi használat után gyógyulást hozott. E kiváló kenőcs üvege 2 korona Zoltán Béla gyógyszerárában, Budapesten.

— **Köszönet.** A székelykereszturi műkedvelő társulat által Fazekas Pál elnökletével rendezett hushagyókeddi álarczos-bál alkalmával, a községünk területén uralgó ragályos betegségben szenvedő szegényebb sorsu családok felségélyezésére, szíves könyörödmányok tetteik alább felsorolt nemeslelkű adakozók által. Kiknek humánus és áldozatkész cselekedetükért, valamint a rendező bizottság készséges figyelméért, a járvány bizottság és a nélkülöző családok nevében — elismerő köszönetet mondanak. Adakoztak a következők: Lengyel László czég, Folhend János 1—1 K, Katona Gyuláné 40 f, Szabó Béla (Medesér), Haleksi József 60—60 f, Wenrich Károly, Hemely József, Thiesz Mária, Nagy Domokos, Fekete Lajos, Jakab Albert, Tóth Vilmos 20—20 f, Ajvász Kristóf 60 f, egy tiszt 20 f, Baumgarten 1 K. 60 f, Péter György, Kovács Dénes, Szakács G. 20—20 f és Bosnyák Simon (Bórasz) 1 K; összesen 8 K. Székely-Keresztur, 1902. február hó 13. A nagyközség előjárósága.

— **Agyonvert községi esküdt.** E hó 5-én Kadicsfalván — Tibád Antal közigazgatási bíró eltemetése után — Dakó Márton korcsmájában pálinkával mulattak a székelyek. Lőrincz Gáspár községi esküdt is ott volt a belső szobában, de idejében hazaindult. Mikor kilépett a külső szobába — minden szóváltás nélkül — nekiugrott András Gáspár és arczul ütötte Lőrinczet, akit ezután felesége Magyar Zsófia hazahíva, kihuzott az udvarra, hol András Gáspár, András Márton és András János kiragadták Lőrinczet az asszony kezéből s ütlegelni kezdték. Majd kikerültek az utcára s ott tojásnagyságu kövekkel kezdték dobálni áldozatukat, aki az így kapott sérülések következtében másnap meghalt. Lőrincz Gáspár hivatásának lett áldozata. Mult évi december havában András Gáspárt közadóhátrélékéért a kis-bíróval megzalogolták, a folyó évben pedig ennek atyjától zálogtárgyat akartak elszállítani, amiben az — kést fogván rájuk — megakadályozta. Ebből származott tehát a bosszu Lőrincz ellen, akit ártatlanul agyon vertek dühös ellenségei

— **Megégett leányka.** Biró István helybeli takácsnál szolgált György Mártha zetelaki 13 éves leányka. A napokban petroleumot töltött az égő lámpába s így átkapott a láng az üvegbe, melytől tüzet fogott ruhája és súlyosan megsebesült a leányka. E hó 8-án a kózkórházban meghalt és hazaszállították.

Szerkesztői üzenetek.

Iparosnak. Az 1884. XVII. t.-cz. 150. §. értelmében minden ipartársulatnak miniszteri jóváhagyással ellátott alapszabályokkal kell birnia és csak azután alakulhat meg. A tartozások levonása után fennmaradó társulati vagyon (154. §.) a társulat tagjai közt semmi szín alatt fel nem osztható. Tehát abból sem itakra, sem ételre 1 fillér sem költethető el, hanem csakis közhasznú iparczélakra fordítandó.

Többeknek. Térhiány miatt igen sok közleményünk kimaradt.

Törvényszék.

Sajtó-ügvi főtárgyalás városunkban. Ismeretes olvasóink előtt az a gyalázkodó cikkely, melyet Pálmai József, az igaztalanul vádaskodott „nemes család szerkesztő”, mult év augusztus havában lapunk kiadója ellen „szerkesztett”. A mint annak idején kijelentettük volt — kiadónk bünyenítő feljelentést tett Pálmai ellen s a vizsgálat befejezése után, most a kir. törvényszék vádpancása Pálmai a büntető törvénykönyv 258. és 259. §-aiba ütköző nyilvános rágalmozás vétségeért vádala helyezte. Ennek az érdekes bűnygynek nyilvános főtárgyalása folyó hó 28-án (pénteken) d. e. 8 órakor, a helybeli kir. törvényszék 11. sz. termében lesz.

Bűnygyi tárgyalások. A helybeli kir. bíróságnál e hó 13-án és 14-én megtartott tárgyalásokon következő ügyek nyertek elintézt: Szabados Lajos és neje patakfalvi lakosok közcsend elleni kihágás vádja alól felmentettek. Katona Mihály (György fia) korondi lakos közcsend elleni kihágás vádja alól — védelejtés folytán — felmentetett, ellenben becsületsértésért 20 K pénzbírságra, esetleg 2 napi elzárásra; ugyszintén Balás Lajosné szül. Elekes Anna kápolnásoláhfalvi lakos is hasonló vád miatt ugyanazon büntetésre ítéltetett. Hajdó Sándor, Kral Zsigmond, Szász Jakab, Szabó Mátyás, Vágási Ilyés és Tóth András elleni, szerencsejáték által elkövetett kihágásos ügyben — védelejtés miatt — megszüntető végzés hozatott. Barabás Ferencz id. szombatfalvi lakos személyes szabadság megsértése és közcsend elleni kihágás vádja alól felmentetett. Kurron Mihály ifj., malomfalvi lakos, súlyos testisértés vétsége miatt 30 napi fogházra és 20 K 2 napra átváltoztatható pénzbírságra ítéltetett.

Közgazdaság.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület e hó 11-iki választmányi ülén, melyre a tagok majdnem teljes számmal jelentek meg, titkárul Hlatky Miklós reáliskolai tanárt választották meg. Titkár bejelenté, hogy a sz.-kereszturi tenyészállat vásáron kiállítandó állatok jutalmazására a földmívelésügyi miniszterium 1600 K, az O. M. G. E. 260 K értékű ezüst kancsót és 100 koronát adományoztak. A kiállítási díjak következőkép állapították meg: I. Bikák a) Nagytenyésztőknek: I. díj az O. M. G. E. tiszteletdíja 260 korona. II. díj 150, III. 150, IV. és V 100—100, VI. és VII. 50—50, összesen 860 K. b) Kistenyésztőknek: a két I-ső díj 100—100, II. 25, III. 80, IV. 60, V. és VI. 50—50, VII. 40, VIII. és IX. 30—30, X. és XI. 20—20 koronával, összesen 600 K. c) Községi bikáknak: I-ső díj 30, II. 25, III. 20, IV. 15, V. 10 K, összesen 100 K. Ezekre kimondatott, hogy a már egyszer díjat nyert községi bikák a versenyben részt nem vehetnek. II. Tenyészüszők. a) 3 évesek: I-ső díj 60, II. 40, III. 30, IV. 20 K. b) 2 évesek ugyanigy. c) 1 évesek: I-ső díj 40, II. 30, III. és IV. 15—15 K, összesen 400 K. Az elnökség azon eljárását, hogy a földmívelésügyi miniszteriumtól 3 év alatt visszafizetendő kamatmentes kölcsönt kért oly czélból, hogy azzal a mezőhegyesi gulyából 25—30 drb 3 éves tenyészüszőt hozasson, melyek azután jelentkező kisközségeknek adatkak el, helyeslő tudomásul vette. A szüzgulyába kihajtandó tenyészüszők legeltetési díjait nem tagok részére 8 K, tagok részére 6 koronában állapították meg. Lépések tétettek arra nézve, hogy csikólegelő létesíttessék.

Hivatalos rész.

Felfogott kopó. Udvarhelyvárm. alispánjától. Sz. 1291—902. alisp. Valamennyi községi előjáróságnak és Udvarhely város polgármesterének. Közhírré tétel végett közlöm, hogy Lövétén Fazakas Ferencz folyó hó 19-én a község között egy 1 évesnek mutakozó borzos szürke szőrű muszka kopó fogatott fel, melynek farkából ki van vágva. Székely-Udvarhelyt, 1902 évi február hó 9-én. Damokos, alispán.

Marharakodó állomás. Udvarhelyvármegye alisp. Sz. 2298—902 alisp Közhírré tétel, hogy a m. kir. földmívelésügyi Miniszter a m. kir. államvasutak vonalán Budapest székesfőváros területén fekvő Budapest-keleti pályaudvar állomást az országos magyar gazdasági egyesület által rendezendő tenyészállatvásár alkalmából f. évi márcz. 18-tól, bezárólag 25-éig marharakodó-állomásul engedélyezte, miről az érdekelt gazdaközönséget tudomásvétel végett értesitem. Székely-Udvarhelyt, 1902. évi február hó 12-én. Damokos, alispán.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Eladó tiszta házi olvasztott disznózsír és páczolt sonka füstölve. Czim e lap kiadóhivatalában. 1—1

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Valódi bort venni akarók kérjenek árjegyzéket Székely Borkereskedéstől Sz.-Keresztur.

Kitünő minőségű friss tea-sütemény kapható naponta Ernst György czukrászatában Székely-Udvarhelyt.

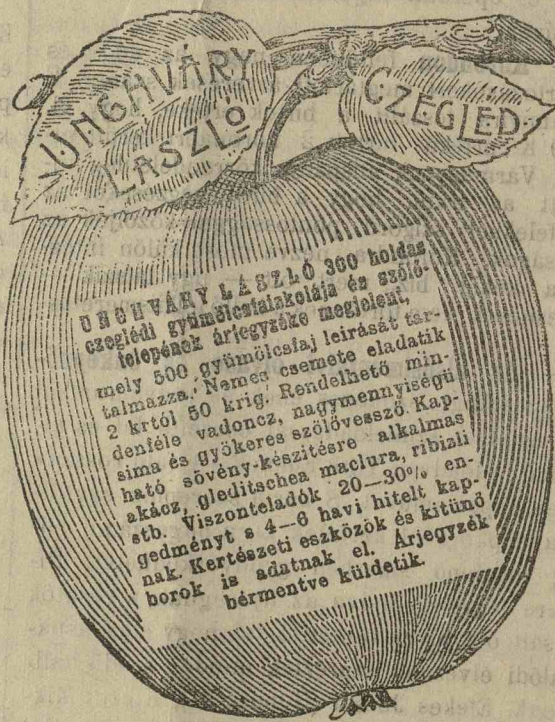
Kiadó lakás. A szombatfalvi-utczában. Miskolczy Károly ügyvédnél az emeleti lákrész, mely 3 szoba, konyha, kamra és a szükséges mellékhelyiségekkel bir — 1902. árlilis 24-től kezdődőleg kiadó.

ELETKÖNYVE.

Ingyenes gyóymód. Eddig gyógyíthatatlan betegségek is feltétlenül gyógyíthatók. Ára 2 korona. Kapható: a „Székely-Udvarhely” kiadó-hivatalában, Betegh Pál könyvkereskedése, könyv- és újságkiadónál Székely-Udvarhelyt.

Kiadó lakás. Egy négy szobás, konyhával s hozzátartozó mellékhelyiségekkel, külön udvarral biró lakás kiadó Zengliczky Károlynál, Attila-utca.

Hirdetések.

821. végr. szám. 901.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Z székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1901. évi 3655/p számu végzése következtében dr Nagy Samu ügyvéd által képviselt Udvarhelymegyei Takarékpénztár javára Ballok István és t. derzsi lakosok ellen 107 K 65 f s jár. erejéig 1901. évi július hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1092 koronára becsült következő ingóságok u. m.: I. Ballok Istvánnál 10 szekér széna, 2 szekér és 1 vaseke. II. Id. Bartha Mózesnél 7 szekér széna, 1 szekér és egy vaseke III.

Dénes Ferencznél 3 szekér, 7 szekér széna csikó. IV. Bán Mózesnél 2 ökor nyilvános ársen eladatnak.

Mely árverésnek a z oklándi kir. járásb 1901-ik évi V. 246/4. számu végzése folytán K 65 f tőkekövetelés, ennek 1901. évi február 3. napjától járó 6 százalék kamatai, 1/3 sz váltó díj és eddig összesen 99 K 81 tőkebiróilag már megállapított költségek erejéig közcséghben alpereseknél leendő eszközzésére évi február hó 26-ik napjának délelőtti 10 határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándé oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az é ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfo adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóság mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kiel jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javár elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1902. évi február hó 11. POLLÁK IGNÁT kir. bir. végrehajtó.

BARTHA ANDRÁS

czipészmester
SZÉKELY-UDVARHELYT,
Kossuth-u. 21.
(Zálogház mellett.)

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe a Kossuth-u. 21. sz. (Zálogház mellett) egész ujonnan berendezett férfi- és női

készcipő-raktárát és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készít kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, jutányos árak mellett férfi-, női- és gyermekezipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri. 42—52

Hazai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

ALBERT PÉTER

kovács-mester

Székely-Udvarhelyt, Kossuth-u. 74.

Allandó raktári tart legjobban elkészített és legkülönbözőbb kivitelű modern

KOCSIKBÓL.

Használt kocsikat becserél, vagy kijavít a legpontosabban, szolid kivitelben és olcsó árak mellett.

Építések, —**— építkezéseket**

és **tervezéseket**, valamint költségelőirányzatokat teljesen szakszerűen és a kor igényeinek megfelelően a legkényesebb ízlésnek is megfelelően köz- és magánépületeket teljes berendezéssel elvállal 41—52

Vladár Ferencz

építő vállalkozó
Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utca, saját házában.

Jutányos árak.

Templo-njavításokat, oltártervezeteket s minden eszaktmába vágó dolgokat pontosan elkészít.

802. végr. sz. 901.

Arverezési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelykeresztúri kir. járásbírósnak 1901. évi S. p. 439 számú végzése következtében Dr. app Ferencz ügyvéd által képviselt székelykeresztúri borkereskedő cég javára Bartha Andor ardoezi lakos ellen 185 K 88 f. s jár. erejéig 1901. évi december hó 3-án fogatosított kielégítő végrehajtás útján lefoglalt és 640 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 tehén nyilagos árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a z oklándi kir. járásbíróság 1901. évi V 383/2 számú végzése folytán 185 K 88 f. tőkekövetelés, ennek 1901. évi május hó 9 napjától járó 8 százalékos kamatai, $\frac{1}{2}$ százalékos váltó díj és eddig összesen 66 K 42 fillérben bíróság mar megállapított költségek erejéig Bardoczon alperesnél leendő eszközölésére **1902. évi február hó 21-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1902. évi január hó 26-án.
POLLÁK IGNÁTZ.
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 547—902. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelymegye sz.-keresztúri járásához tartozó Fiafalva, Szederjes és Magyarfelek községekből alakult körbábai állás lemondás folytán megüresedvén, ezen állás betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással a következő jövedelem jár:

1. 100 korona rendes fizetés.
2. 40 korona lakbér.
3. Minden szülési esetről való közreműködési díj 2 korona, vagy természetben egy véka tiszta gabona.

Felhívtnak az érdekeltek, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. évi március

2-áig, annál is inkább adják be, mert a később érkezett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.
Sz.-Keresztur, 1902. január 16-án.

GÁLFFY,
főszolgabíró.

2—3.

A legjobb minőségű vetőmagvak.

Schlosser
Vilmosné

fűszerkereskedése a „Szerecsenhez“
Székely-Udvarhelyt,
(Kőkereszt-tér).

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hogy a helyi piacon egy

fűszerkereskedést

nyitottam.

Jól berendezett raktáramra felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét. — A fűszerszakmába vágó összes cikkekben, u. m.: legfinomabb cukor, kávé, orcsz- és karaván-theák, szebeni szalámi, amerikai kétszer finomított kóla, a legfinomabb minőségű lisztek minden számban. Ugyisint mindennemű fűtők és fonalak stb., stb.

Az összes cikkek a legolcsóbb napi árban kaphatók.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

1—5 kiváló tisztelettel:

Schlosser Vilmosné.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

Magyar Remekírók

FRANKLIN-Társulat kiadása

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

*Arany János Kisfaludy Károly
*Arany László Kisfaludy Sándor
Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
*Bajza József Kossuth Lajos
Berzsenyi Dániel Madách Imre
Csiky Gergely Miksa Kelemen
Csokonay V. M. Pázmán Péter
*Czuczor Gerg. Petőfi Sándor
Deák Ferencz Reviczky Gyula
Eötvös József br. Széchenyi Istv. gr.
Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
*Garay János Teleki László gr.
Gyöngyössi I. *Tompai Mihály
Gvadányi József *Vajda János
Kármán József *Vörösmarty M.
Katona József Zrínyi Miklós
Kazinczy Fer. művel.
*Kemény Zsigm.
Népies lyra Népballada
Kuruczöltészet

*A esillagall jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versenyyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetes kötet felel a legbecsebbet, mit a magyar szellem teremtett és hivatal van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályá-

nyertes, művészi, erős angol vászonkötés, a papíra lumentes, soha meg nem sárguló; betűi külön e célra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetes sorozatában jelennek meg 1902 februártól kezdve és azontúl minden felvételben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vaskos kötetben, díszkötésben 20 korona — kivételesen árban szállítatuk, holott e kiadás bolti ára 30 korona lesz, és az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronára került. — Leg újabb kötetünk remekfordítása a köztudott Shakspeare remekíté e kiadás szerinti Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos átditálásában. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare, és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendel etik meg.

Saját alá rendezik és az illető író életét és munkáinak jelentőségét felőltő bevezetéssel ellátják:

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Báldics Ferencz
Bánóczi József
Beöthy Zolt
Berzeviczy Albert
Bayer József
Endrődy Sándor
Erődi Béla
Erdélyi Pál
Ferenczy Zoltán
Fraknói Vilmos
Gyulai Pál
Heinrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferencz
Kozma Andor
Léva József
Négyessy László
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchy Károly
Széll Kálmán
Váczi János
Vadnai Károly
Voinovich Géza
Zoltvány Irén

E fényes névsor biztosítottat nyújt arra nézve, hogy a Magyar Remekírók megbízható szöveget adja a főtelt munkáknak, s hogy minden élet-rajz önálló becsű munka lesz.

A Franklin-Társulat által kiadott «Magyar Remekírók» nagy értékét rendkívül emeli, hogy annak kiegészítője a

Teljes Magyar Shakspeare,

a Kisfaludy-Társaság által kiadott s költőink: Arany, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva, Arany László, Fejes, Greguss, Györy Vilmos, Lőrinczy-Lehr, Rákosi Jenő, Szigligeti által fordított kiadása. Ez a fordítás ma már magyar remekíró-számba megy, mert azt halljuk a szinpadról, ezt idézzük lépten-nyomon; átment a nemzet vérébe.

A teljes magyar Shakspeare-t kedvezményesen áron kapják a «Magyar Remekírók» megrendelői, vagyis a hat kötetes díszesen bekötött munkát 30 korona bolti ár helyett 20 koronáért, ha mind a két munkát megrendelik.

Megrendeléseket elfogad minden hazai könyvkereskedés vagy a Franklin-Társulat Budapesten.

MEGRENDELŐ JEGY.

Alólírott.....könyvkereskedésében
(hol):.....ezennel rendel
péld. Magyar Remekírók 55 kötet 220 kor.
" Shakspeare összes színművei 6 kötet 30 kor. helyett 20 kor. kedvezményesen áron
" Shakspeare összes színműveit 6 kötetben külön (a Magyar Remekírók nélkül) 30 korona bolti áron és kéri a szállítási feltételek közlését.
Hely:.....Név:.....

Tessék a megrendelő-jegyet aláírni letelezőlapra ragasztva azon könyvkereskedésnek beküldeni, melynél könyvszükségletét rendszeren fedezi.

BERKECZY LAJOS

ÉPÜLET- ÉS DISZMÜBÁDOGOS

ajánlja minden e szakmába vágó munkálatait, u. m.: toronyfedés, házfedés, ócska fedelek javítását utólagos fizetéssel is. Készletben minden bádigos munkák, fürdő kádak, bázi cikkek, konyhaeszközök és kertészeti cikkek. — Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Az üzlet 15 évi fennállása a megrendelések és kiszolgálások kifogástalanságáról és szoliditásáról tanuskodik. Minél számosabb megbízást kér

27—30

tisztelettel:

BERKECZY LAJOS bádigos mester,
Székely-Udvarhelyt.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony - Pain - Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmaztatik köszvénynek, csúznál és meghűlésnek.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Raktár: Nagysolymosi Kencz Ármin gyógyszer-tára Székely-Udvarhelyt. 10—29

Épület- és bútorkészítő.

Van szerencsém értesíteni nagyérdemű közönséget, hogy mindennemű az asztalos iparba vágó munkákat elvállalok, így jutányos áron és szolid kivitelben készítek szoba- és konyha-berendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padolását, ajtók és ablakokkal való felszerelését, különösen ajánlom remek művi íróasztalaimat, könyv- és irományállványaimat.

Községi jegyzői és birói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utca. (Saját

40—53

házamban.)

BIRÓ FERENCZ.

„KEGYELET”

disztemetkezési intézet

Székely-Udvarhelyt, a Főtéren,

Barcsay Károly

divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyászhabonását is elvállalja. Hullákat exhumáltat s bárholnan elszállítat. Raktárt tart fa- és érzékörsókából, szemfödelek-, párnák-, szalagok- és egyéb gyászkelekből mindig nagy választékot. Új gyászkecsik fényes felszerelésekkel, testörök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Fölve: olesó és pontos kiszolgálás. 6—52

Bérbeadó vendéglői és kerti helyiség.

A Kossuth-utczában, az ugynevezett Koronkay-féle vendéglői és kerti helyiség folyó évi Szent-György napjától, 3 vagy több évre kiadó. A vendéglői helyiség esetleg más természetű üzletnek is kiadó, a kerti helyiségtől elkülönítve. Értekezhetni: dr Solymossy Lajos tulajdonossal.

A „székely emberhez” Székely-Udvarhelyt.

Tibád Ignác

fűszerkereskedése Székely-Udvarhelyt (Alsó-piacztér).

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a helyi piacon egy a mai kor igényeinek megfelelő

fűszerkereskedést

nyitottam. — Jól berendezett raktáromra felhívom a n. é. közönség becses figyelmét. A fűszer-szakmába vágó összes cikkekben u. m.: a legfinomabb cukor, kávé, orosz- és karaván-theák, szebeni szalámi, amerikai kétszer finomított kőolaj. Asztalosok részére a szükséges összes festék, lenolaj-kenczék és mindennemű ecsetek stb. — A világhírű aradi lisztet minden számban.

A fenti cikkek a legolcsóbb napi árak szerint árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kitünő tisztelettel:

Tibád Ignác

12—3

Kitünő minőségű áru a jelszavam.

B

Grünwald Albert
butorkereskedő
Brassó,
Kapu-u. 47. 49.
Legnagyobb
butorraktár
a Reinhart Fülöp
aradi butorgyáros
hírneves
készítményei
gyári árakon.

U

30 hálószoba
30 ebédlő
50 szalon és
több uriszoba
barock,
renaissance,
secessió és
ónémet stílusban
állandóan
raktáron van-
nak.

T

Nagy választék szalon- és futó szőnyegeken.
Párisi, berlini, brüsseli stb. selyem, peluche szőve-
tekben.

O

Kezkesdik kitünő minőségért, rendkívüli olesó árak mellett.
Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

R

52—40

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt, 1902.